

OPINIÓ

EDITORIAL

LA INDÚSTRIA ESTIRA EL CARRO

Si s'escolten tertúlies, comentaris de treballadors –i dels que estan a l'atur– o converses de cafè, la temàtica sol anar en la línia de quan acabarà aquesta crisi. L'any vinent arribarà l'esperada recuperació econòmica? Per què a Catalunya i a l'Estat hi ha el doble de persones sense feina que a Europa? La resposta a aquests interrogants no amaga cap secret, i més o menys tothom pot donar la seva opinió –com en el futbol–, però ningú té la solució màgica per saber quina serà la realitat econòmica a Catalunya, posem per cas, l'any 2012.

Però sí que s'albira una previsió clara. Els experts vaticinen que la indústria estirà el carro de l'activitat econòmica que servirà per deixar enrere la recessió i començar a escalar percentatges de creixement. La majoria d'economistes consultats consideren que, tot i les incerteses que planen sobre el futur de l'economia, el model de creixement ha de tenir una base manufacturera. Només cal posar un exemple prou evident. Fa pocs dies l'Idescat publicava un brot verd, el creixement de l'activitat industrial en un 2,1% el segon trimestre d'enguany. Una xifra que contrasta, i molt, amb l'obtinguda en el mateix període de l'any passat, que es movia en un retrocés d'un 15%.

En algun moment s'havien sentit veus que anaven amb la idea de fer creure que la indústria era una activitat del passat i que potser caldria apostar per altres segments emergents. Segurament el que caldrà d'ara en endavant és valorar més la riquesa que suposa tenir un bon patrimoni industrial a Catalunya, evidentment, posant al dia tot allò que reforça la competitivitat i la innovació per ser forts aquí i a fora. D'aquesta manera, encara s'incrementaran més les exportacions, un indicador que marxa a tota vela i que pot ajudar a créixer més i, sobretot, a reduir l'elevat nombre de persones que no tenen feina.

L'EMPRESARIAT CATALÀ ES FA SENTIR

Que en precampanya electoral, a pocs dies de les eleccions a la patronal catalana Foment del Treball i en plena crisi econòmica, el Cercle d'Economia doni a conèixer un document en què clama per un govern efectiu i per un pacte dels partits catalans en temes clau i demana la necessitat de redefinir la relació Catalunya-Espanya és sinònim de reflexió, però també d'haver-se tancat en fals la resposta del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. En el document de tres fulls presentat per la institució presidida per Salvador Alemany es poden llegir expressions com ara “refer el pacte constitucional”, “redefinir les relacions entre Catalunya i Espanya” o que “Catalunya necessita una efectiva gestió de govern”.

El document expressa la situació de malestar que hi ha a Catalunya així com una idea estesa pel territori –des de fa uns quants anys– que aquest país rep un tracte injust de l'Estat. I precisament en aquest moment que tant el president Montilla com l'expresident Pujol han dit públicament que Catalunya es troba en una disjuntiva, ara més que mai, una de les prioritats del govern haurà de ser “centrar la seva acció principal en la gestió de la crisi”. El document també demana “reformular sense renúncies l'acord institucional amb Espanya”. Per avançar cal estabilitat en tots els nivells, en l'econòmic també.

L'ECONÒMIC

EDITA: TALLER D'INICIATIVES EDITORIALS, SL. **Director:** Ramon Roca. **Sotsdirectors:** Francesc Muñoz i Joan Poyano. **Redactors:** Jordi Garriga, Andreu Mas, Anna Pinter, Berta Roig. **Disseny i maquetació:** Miguel Fontela. **Correcció lingüística:** Quim Puigverd. **Fotografia:** Andreu Puig. **Direcció comercial:** Cristina Taulats. **Gerència:** Ricard Forcat. **Dipòsit legal:** GI-653-2010 C/ Tàpies, 2. 08001. Barcelona. Telèfon 93 227 66 21 redaccio@leconomic.cat

CompetiTiCvitat: amb les TIC no n'hi ha prou

JOAN

TORRENT-SELLENS

Professor dels Estudis d'Economia i Empresa de la UOC

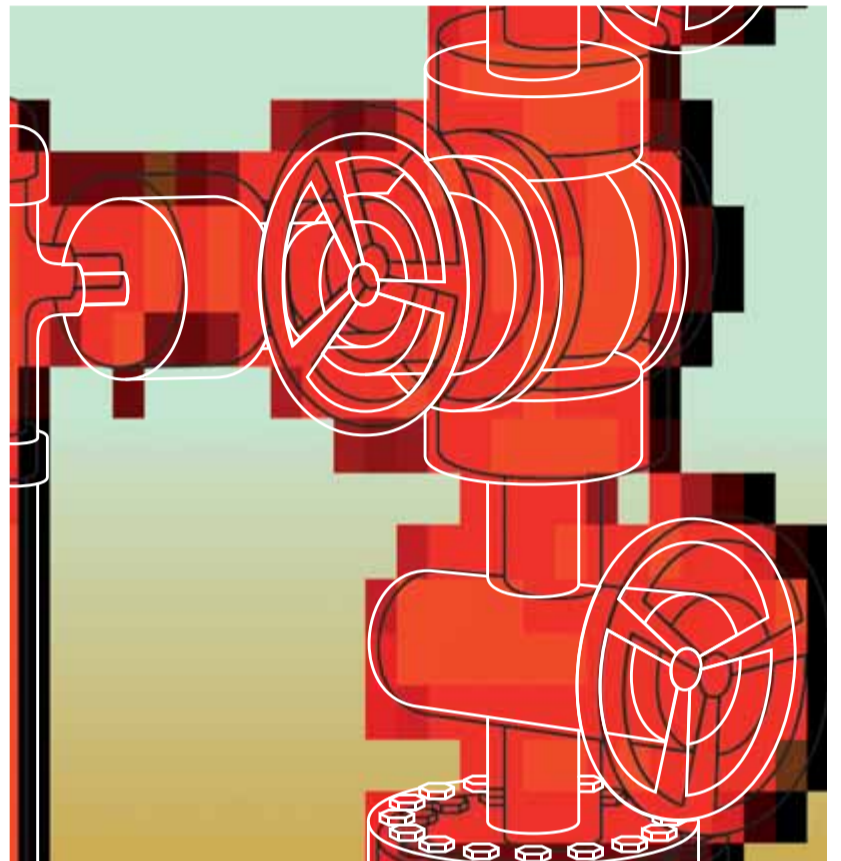
Cosa estranya. La majoria dels economistes ens hem posat d'acord. El model de creixement econòmic i d'articulació social de Catalunya arriba a la seva fi. Tanquem la porta de l'economia i la societat industrial i obrim un nou període històric, l'economia i la societat del coneixement.

El problema rau en el fet que entrem en aquesta fase amb mal peu, en un moment de crisi. De fet, la crisi econòmica actual no fa més que posar de manifest la inadaptació del model econòmic català a les fonts d'avantatge competitiu del món global. Però anem a pams.

Què li passa, a l'economia mundial, avui? Doncs bé, que coincideixen tres revolucions alhora, que posen en crisi tota l'estructura econòmica tradicional. La primera revolució és la del procés de globalització. No cal profundir gaire en el canvi disruptiu per a l'entorn econòmic que comporta la capacitat de produir, treballar i intercanviar factors i productes a tot el món i durant les vint-i-quatre hores del dia. La segona revolució és la revolució digital. La consolidació de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) com a tecnologies d'utilitat general representa una revolució sense precedents des de la generalització de l'electricitat i el motor de combustió interna. La tercera revolució és la de les fonts del creixement econòmic i el benestar social. Les TIC, el coneixement, la innovació i la interconnexió en xarxa són els nous factors explicatius clau del creixement econòmic, la competitivitat i el benestar social.

I, en aquest context, què ha de fer Catalunya per situar-se en el mapa de l'economia i la societat global del coneixement? Presento algunes idees, això sí, no gaire políticament correctes, en aquest sentit.

Primer de tot, el país necessita un canvi cultural, una reordenació de prioritats, nous lideratges. Hem d'aconseguir girar l'economia i la societat catalanes com un mitjà. Però, en quin sentit? Al meu entendre, és clar. En l'economia global del coneixement el centre de l'escenari està en la producció i el treball. Sense empreses innovadores, eficients i competitives no hi ha ni producció ni treball, ni consum, ni estalvi, ni creixement, ni benestar, ni futur. Hem de posar al centre de tot l'emprenedor i l'empre-

Pep Duixans

Sense empreses

*innovadores, eficients**i competitives, no hi ha ni**producció ni treball,**ni consum... ni futur*

sa innovadora. Actualment Catalunya té dues terceres parts del seu teixit productiu, és a dir, més de 400.000 microempreses i els seus treballadors, amb problemes molt seriosos per sobreviure avui i, ja no diguem, per créixer a llarg termini. Això és així per dues raons: primera, per un problema de subfinançament galopant, en especial en projectes innovadors, i, segona, perquè no disposen de les fonts de coinnovació necessàries per competir als mercats globals del coneixement. I què és la coinnovació? Doncs l'establiment de relacions de complementarietat entre els usos intensius de les TIC, l'organització del treball i la producció en xarxa, i la formació constant dels professionals de les empreses.

Les empreses catalanes necessiten fer servir intensament –no solament invertir-hi– les TIC i el comerç electrònic. Necessiten canviar les seves formes d'organització del treball, en cara massa fordistes i burocràtiques. Autonomia i presa de decisions des-

centralitzada, organització i remuneració per objectius, i llibertat d'informació i en comunicacions són els eixos del canvi organitzatiu. Finalment, les empreses han de formar i ensinistrar constantment els seus professionals. La competitivitat a Catalunya passa per l'ús intensiu de les TIC, però per molt més que això.

La política pública també s'ha de transformar en profunditat. Ha de pivotar des de les polítiques de demanda i de distribució cap a les polítiques d'oferta i de creixement. Cal afirmar-ho clarament. Primer ve tenir un teixit econòmic competitiu i després l'estat del benestar. En l'economia del segle XXI no hi ha benestar sense empreses competitives. El valor treball emergeix, novament, per sobre de les polítiques keynesianes.

I una última cosa: si la competitivitat de la microempresa depèn de múltiples factors relacionats, per què la política industrial és fragmentada i pensada per a la gran empresa? Polítiques tecnològiques, d'innovació, de societat de la informació, d'internacionalització, de formació, avui desintegrades i amb objectius dispers, s'han d'integrar.

Perquè cal no perdre de vista l'objectiu: sense empreses intenses en l'ús de la tecnologia i el coneixement, innovadores, flexibles, eficients i interconnectades en xarxa, no hi ha economia i societat del segle XXI. El món no espera.